

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการค้า



CIM3112

# การวิจัยเชิงธุรกิจ



ผศ.ดร.ชลภััสสรณ์ สิทธิรงค์ชัย

รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ

วิทยาลัยนวัตกรรมและการจัดการ



CIM3112

การวิจัยเชิงธุรกิจ  
แบบประยุกต์





**รูปแบบและประเภท  
ของการวิจัย**



# \*\*\*รูปแบบของการวิจัย\*\*\*

- 1) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)
- 2) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)





# การวิจัยเชิงคุณภาพ

## ■ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

- การวิจัยที่ไม่มุ่งเน้นด้านตัวเลข ไม่สามารถวัดค่าได้ -- เน้นการศึกษาเชิงลึก
- เป็นการวิจัยที่มุ่งค้นคว้าหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ ตามธรรมชาติ โดยพยายามที่จะศึกษาข้อมูลด้านต่าง ๆ มาบรรยายถึงความสัมพันธ์ของเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่
- การรวบรวมข้อมูล --
- การวิเคราะห์ข้อมูล --



# การวิจัยเชิงปริมาณ

- **การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)**
  - การวิจัยที่มุ่งเน้นการเก็บข้อมูลที่เป็นปริมาณหรือตัวเลขที่วัดค่าได้  
เน้นการศึกษาเชิงกว้าง
  - การรวบรวมข้อมูล --
  - การวิเคราะห์ข้อมูล --

# ประเภทของการวิจัย

1. แบ่งตามความรู้ของแต่ละศาสตร์ / สาขาวิชา
2. แบ่งตามความมุ่งหมาย (วัตถุประสงค์)
3. แบ่งตามลักษณะการดำเนินงาน / ระเบียบวิจัย
4. ฯลฯ



# แบ่งตามความรู้ของแต่ละศาสตร์

## / สาขาวิชา

### แบ่งตามความรู้ของแต่ละศาสตร์ / สาขาวิชา

- 1) การวิจัยทางสังคมศาสตร์ / มนุษยศาสตร์
- 2) การวิจัยทางการวิจัยทางวิทยาศาสตร์
- 3) การวิจัยทางเศรษฐศาสตร์
- 4) ฯลฯ







# แบ่งตามความมุ่งหมายของการวิจัย

## แบ่งตามความมุ่งหมายของการวิจัย

- 1) การวิจัยขั้นพื้นฐาน / การวิจัยบริสุทธิ์ (Basic research)
- 2) การวิจัยขั้นประยุกต์ (Applied research)
- 3) การวิจัยแบบสืบเสาะ / บุกเบิก (Exploratory research)
- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนา (Action research)



# แบ่งตามความมุ่งหมายของการวิจัย

- **การวิจัยขั้นพื้นฐาน / การวิจัยบริสุทธิ์ (Basic research)**

การวิจัยที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการตอบสนองของความอยากรู้ หรือมุ่งที่จะหาความรู้เท่านั้น โดยไม่ได้คำนึงว่าจะนำ ผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ได้หรือไม่ การวิจัยประเภทนี้ ก่อให้เกิดทฤษฎีใหม่ ๆ ตามมา



# แบ่งตามความมุ่งหมายของการวิจัย

- **การวิจัยชั้นประยุกต์ (Applied research)**

การวิจัยที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการ  
การ แก้ปัญหา หรือปรับปรุงความเป็นอยู่และสังคมของ  
มนุษย์ให้ดีขึ้นได้แก่ การวิจัยทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง  
การศึกษา  
เป็นต้น



# แบ่งตามความมุ่งหมายของการวิจัย

- **การวิจัยแบบสืบเสาะ / บุกเบิก (Exploratory research)**

เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาค้นคว้าข้อมูลใหม่ๆ ที่ยังไม่มีใคร  
ทำ ผู้วิจัยจะไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะทำวิจัยอย่าง  
เพียงพอ แต่ต้องการข้อมูลพื้นฐานเพื่อให้ได้คำตอบ แนวคิด  
หรือคำอธิบายเหตุการณ์บางสิ่งบางอย่างเพื่อนำมาช่วย  
แก้ปัญหาที่ตนกำลังหาคำตอบอยู่ ต้องการคำตอบอย่าง  
กว้างๆ ไม่เจาะจง



# แบ่งตามความมุ่งหมายของการวิจัย

- การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research)

เป็นการวิจัยเพื่อนำผลมาใช้แก้ปัญหาอย่างรีบด่วนหรือปัจจุบันทันที ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเฉพาะเพื่อนำผลที่ได้มาใช้แก้ปัญหาเฉพาะเรื่องในวงจำกัด โดยไม่ได้สนใจว่าจะใช้ประโยชน์หรือแก้ปัญหาอื่นได้หรือไม่



# แบ่งตามลักษณะการดำเนินงาน / ระเบียบวิจัย

แบ่งตามลักษณะการดำเนินงาน / ระเบียบวิจัย

- 1) การวิจัยเชิงเหตุการณ์ที่ผ่านมา (Historical research)
- 2) การวิจัยเชิงสำรวจหรือเชิงพรรณนา (Survey or Descriptive research)
- 3) การวิจัยเชิงทดลอง (Experiment research)

# แบ่งตามลักษณะการดำเนินงาน / ระเบียบวิจัย

- การวิจัยเชิงเหตุการณ์ที่ผ่านมา (Historical research)

เป็นการวิจัยที่เน้นถึงการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาแล้วในอดีต (what was ?) ประโยชน์ของการวิจัย ชนิดนี้ก็คือ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเหตุการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบัน หรือสามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจ เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้ด้วย



# แบ่งตามลักษณะการดำเนินงาน / ระเบียบวิจัย

- การวิจัยเชิงสำรวจหรือเชิงพรรณนา  
(Survey or Descriptive research)

เป็นการวิจัยที่เน้นถึงการศึกษารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (what is ?) ในการดำเนินการวิจัย นักวิจัยไม่สามารถที่จะไปจัดสร้างสถานการณ์หรือควบคุมตัวแปรต่าง ๆ ได้ตามใจชอบ การวิจัยแบบนี้เป็นการค้นคว้าหาข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่แล้ว เช่น การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศและความสนใจต่อการเมือง



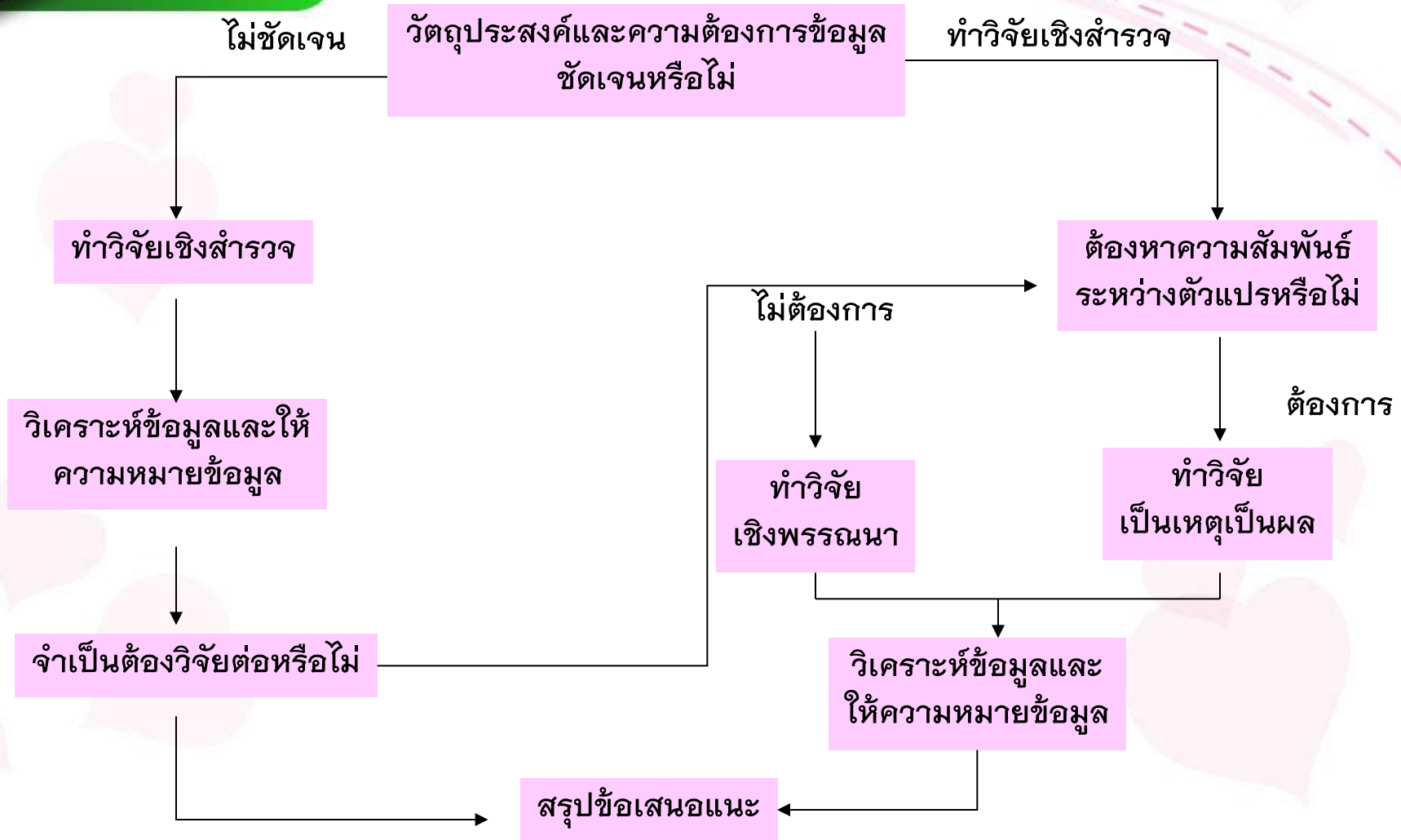


# แบ่งตามลักษณะการดำเนินงาน / ระเบียบวิจัย

- การวิจัยเชิงทดลอง (Experiment research) หรือ  
การวิจัยเชิงเหตุผล (Causal research)

เป็นการวิจัยเพื่อพิสูจน์ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของปรากฏการณ์ต่าง ๆ (what will be ?) โดยมีการจัดกระทำกับตัวแปรอิสระเพื่อศึกษาผลที่มีต่อตัวแปรตาม และมีการควบคุมตัวแปรอื่นมิให้มีผลกระทบต่ตัวแปรตาม ซึ่งนิยมมากทางด้านวิทยาศาสตร์ สำหรับทางด้านการศึกษา ค่อนข้างลำบาก ในแง่ของการควบคุมตัวแปรเกิน

# แผนภูมิการตัดสินใจเลือกประเภทของการวิจัย



# แนวทางการเลือกรูปแบบการ

## วิจัย

- ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของปัญหาที่จะทำการวิจัย การรับรู้ และการมองปัญหาของผู้ทำวิจัย ตัวอย่างเช่น
  - **Exploratory research** : มีข้อมูลน้อย ไม่เข้าใจถึงปัญหา การวิจัยมากนัก
  - **Descriptive หรือ Causal research** ; มีข้อมูลมาก เข้าใจถึงปัญหาอย่างชัดเจน ต้องการทดสอบความถูกต้อง

# แนวทางการเลือกรูปแบบ

## การวิจัย

- พิจารณาจากคำตอบที่ต้องการได้จากการทำวิจัย
  - พิสูจน์ความเชื่อของผู้วิจัย
  - ต้องการคำตอบเฉพาะเรื่อง
  - ใช้หาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของเรื่องที่ต้องการทราบ



# การวิจัยเพื่อพิสูจน์ความเชื่อของผู้วิจัย

- เป็นการพิสูจน์ความเชื่อของผู้วิจัยว่าถูกต้องหรือไม่
- วิธีการเก็บข้อมูล – ใช้การรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาพิสูจน์ความเชื่อนั้นๆ
- ตัวอย่าง...
  - พนักงานขายประกันชีวิตที่เป็นผู้หญิงเก่งกว่าพนักงานขายประกันชีวิตที่เป็นผู้ชาย
  - การขายสินค้าเงินผ่อนมีผลทำให้บริษัทมีกำไรมากกว่าการขายเงินสด

## 2. การวิจัยที่ต้องการคำตอบ

### เฉพาะเรื่อง

- เป็นการค้นหาคำตอบเฉพาะเรื่อง ซึ่งต้องอาศัยทฤษฎี หลักการ และวิธีการเฉพาะเรื่องนั้นๆ โดยผลการของวิจัยสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงการดำเนินงานธุรกิจได้อย่างเหมาะสม ... (เป็นวิธีที่นิยมที่สุด)
- ตัวอย่าง...
  - ความพึงพอใจของวัยรุ่นที่มีต่อปะหมี่กิ่งสำเร็จรูปยี่ห้อหนึ่ง
  - ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
  - การต้องการใช้อินเทอร์เน็ตไร้สายของคนในชุมชนบางกอกน้อย



### 3. การวิจัยที่ใช้หาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของเรื่องที่ต้องการทราบ

- เป็นการวิจัยที่ใช้ค้นหาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจที่ต้องการทราบ เพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น
- ตัวอย่าง...
  - ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การตัดสินใจซื้อของลูกค้า
  - ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการสถานีบริการน้ำมัน XXX



# กระบวนการในการวิจัย





# กระบวนการวิจัย

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ซึ่งเป็นการวางแผนการดำเนินการวิจัยอย่างมีระบบ และดำเนินงานให้ต่อเนื่องทุกขั้นตอน เพื่อให้งานวิจัยบรรลุผลสำเร็จ





# กระบวนการในการวิจัย

1. การค้นหาปัญหา/กำหนดปัญหาและหัวข้อในการทำวิจัย
2. การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย
3. การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. การออกแบบงานวิจัย
5. กำหนดวิธีการและแบบฟอร์มที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การออกแบบตัวอย่าง
7. การเก็บรวบรวมข้อมูล
8. การวิเคราะห์และการแปลความหมายของข้อมูล
9. การรายงานผลการวิจัย



# 1. การกำหนดปัญหา และหัวข้อในการทำวิจัย

- การกำหนดปัญหาในการทำวิจัยเป็นขั้นตอนแรกสุดที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำวิจัย
- การระบุปัญหาที่ชัดเจนจะมีประโยชน์อย่างมากเพราะสามารถช่วยให้นักวิจัยทราบถึงประเภทหรือลักษณะของข้อมูล รวมทั้งแหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล
- ต้องไม่ซ้ำซ้อนกับผู้วิจัยอื่น และต้องเป็นประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปใช้



## 2. การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย

- การนำประเด็นปัญหามาแปลงเป็นวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อให้การวิจัยนั้นมีความชัดเจนขึ้น เกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการจะศึกษามากขึ้น รวมถึงสามารถประเมินความสำเร็จของโครงการได้ โดยพิจารณาจากผลการวิจัยว่าสามารถตอบสนองของวัตถุประสงค์การวิจัยได้ทุกข้อหรือไม่



### 3. การทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- การเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอนจากเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้วิจัยมีความเข้าใจในประเด็นต่างๆ มากขึ้น และใช้เป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตของปัญหา ตัวแปร กรอบแนวคิด และตั้งสมมติฐานการวิจัย

## 4. การออกแบบงานวิจัย

- การกำหนดโครงงานหรือแผนงานที่จะใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยจริงๆ
- สิ่งที่ได้รับในขั้นตอนนี้ คือ **ข้อเสนอโครงการวิจัย (Research proposal)** ซึ่งจะแสดงถึงโครงร่างงานวิจัยทั้งหมด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการควบคุมและดำเนินการทำงานในขั้นตอนต่างๆ ของการวิจัย ทั้งในด้านของเวลา งบประมาณ ระเบียบวิธีการวิจัย แหล่งข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง ฯลฯ

## 5. การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- การเลือกเครื่องมือที่เหมาะสมและสอดคล้องกับรูปแบบของงานวิจัย
- เครื่องมือที่นิยมใช้ เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตการณ์
- ควรมีการทดสอบเครื่องมือเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ
- คำนึงถึงประเภทของข้อมูล
  1. เชิงคุณภาพ / เชิงปริมาณ
  2. ปฐมภูมิ / ทุติยภูมิ



## 6. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

1. การกำหนดประชากร (Population)
2. การกำหนดกรอบตัวอย่าง (Sample frame)
3. การกำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample size)
4. การเลือกตัวอย่าง (Sampling)





## 7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- เป็นงานภาคสนามในการลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือที่ได้ออกแบบไว้ กับประชากรกลุ่มตัวอย่างหรือเป้าหมายที่ได้กำหนดเอาไว้
- ต้องอาศัยความชำนาญและประสบการณ์ และวางแผนงานเป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นงานที่มีค่าใช้จ่ายสูงเกิดความผิดพลาดได้ง่าย
- เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วก็ควรตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ไม่ผิดพลาด



## 8. การวิเคราะห์และ การแปลความหมายของข้อมูล

- การนำข้อมูลที่ได้จากภาคสนาม มาวิเคราะห์โดยอาศัยเครื่องมือทางสถิติต่างๆ ตั้งแต่การวิเคราะห์ทางสถิติอย่างง่าย ไปจนถึงเทคนิคขั้นสูง
- นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาทดสอบกับสมมติฐานทางสถิติที่ตั้งไว้
- เมื่อได้ผลลัพธ์แล้วนำมาแปลผลจากตัวเลข ให้เป็นข้อความ



## 9. การรายงานผลการวิจัย

- การสื่อสารผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยไปยังผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ
- ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย อาจใช้รูปภาพหรือกราฟต่างๆ ประกอบเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น
- ควรติดตามว่ามีการนำผลลัพธ์นั้นไปใช้หรือไม่ ได้ผลอย่างไรด้วย